

Bregninge
Blomstrende
landsby

BREGNINGE LOKALRÅD

*v. Heidi Kildegård
Øster Bregninge 7
5970 Ærøskøbing
Tlf: 6258 1955
Mobil: 2383 6465
Mail: borgeholm@c.dk*

www.bregninge-landsby.dk

INDHOLD

Egenvurdering.....	Side 2
Indblik.....	Side 3
Udsyn.....	Side 5
Netværk og Sammenhold.....	Side 7
Foreningsliv.....	Side 8
Organisation.....	Side 9
Bilagsoversigt/links.....	Side 10

EGENVURDERING

Indblik

	1 Point		2 Point	x	3 Point		4 Point		5 Point
--	---------	--	---------	---	---------	--	---------	--	---------

Udsyn

	1 Point		2 Point		3 Point	x	4 Point		5 Point
--	---------	--	---------	--	---------	---	---------	--	---------

Netværk og Sammenhold

	1 Point		2 Point		3 Point	x	4 Point		5 Point
--	---------	--	---------	--	---------	---	---------	--	---------

Foreningsliv

	1 Point		2 Point	x	3 Point		4 Point		5 Point
--	---------	--	---------	---	---------	--	---------	--	---------

Organisation

	1 Point		2 Point	x	3 Point		4 Point		5 Point
--	---------	--	---------	---	---------	--	---------	--	---------

Samlet point: 17

INDBLIK

Historie

Bregninge nævnes første gang i 1398 i formen Bregninge, men har antageligt været stedfast siden overgangen mellem vikingetiden og middelalderen (ca. 1050). Byens middelalderkirke stammer fra 1200-tallet og indeholder smukke kalkmalerier og en unik altertavle udført af Claus Bergs omkring år 1520. Bregninge blev under Hertug Hans d. Yngre (1559-1622) opdelt ved bækken i Øster Bregninge og Vester Bregninge, således at den vestlige del af Bregninge kom under Søbygaard og den østlige del under Gråsten. Dette betød, at bønderne fra Vester Bregninge skulle lave hoveriarbejde på Søbygaard og bønderne fra Øster Bregninge på Voderupgaard. Bregninges historie er veldokumenteret igennem flere kilder⁽¹⁾. I Bregninge holder vi de gamle traditioner i hævd, såsom at "gå maske" til Hellig 3 konger, kogning af påskeæg påskelørdag, fejring af skt. Hans med fælles bål.

Befolkning

Der findes statistisk materiale vedrørende alderssammensætningen i Bregninge sogn fra år 2009. ⁽²⁾ Der foreligger kun befolkningstal fra hele Bregninge sogn, der bor ca. 580 mennesker i sognet. For at få et nøjagtigt billede af demografien i Bregninge, har Lokalforsamlingen foretaget en optælling på følgende kategorier; antal børn/voksne/pensionister. Hvor mange arbejder i Bregninge og hvor mange arbejder udenfor byen/Ærø?⁽³⁾ Konklusionen herpå er, at der bor 289 personer i Bregninge (78 pensionister, 142 voksne og 69 børn). 48 børn er under 12 år, mens 19 børn er over 12 år. 38 personer arbejder i Bregninge, 77 personer arbejder udenfor Bregninge – men på Ærø, mens 14 personer arbejder udenfor Ærø.

En del af landsbyens huse benyttes som fritidshuse. En del af fritidshusejerne vælger efter endt erhvervskarriere at flytte helårs til landsbyen. Bregninge er afhængig af nye borgere, da kun et fåtal af landsbyens unge vælger at blive boende. Bregninge har mange nye borgere, der engagerer sig i landsbyens liv og bidrager med nytænkning.

Erhverv

Landbruget har indtil for 10-20 år siden altid været det primære erhverv i Bregninge, i 1483 fandtes der 48 gårde, i 1533 mindst 37 gårde og 1628 af 27 gårde. I dag findes 3 gårde i selve Bregninge, hvor indtægten udelukkende stammer fra landbrug. Tidligere har der i Bregninge været mejeri, teglværk, mølle, købmænd, skole, bibliotek, sparekasse, læge, kro, fattiggård, elværk, uldspinderi, smed og div. håndværkere.

Bregninge har mistet næsten alle disse erhverv, men der er opstået nye lokale erhverv i form af café, gårdbutik, gallerier, arbejdende værksteder og butikker, stutteri/rideskole, antikvitetshandel, busselskab, øldepot, rideudstørsbutik samt selvstændige erhvervsdrivende med hjemmearbejdsplads i Bregninge. Mange borgere i Bregninge arbejder på resten af Ærø i værfts- og håndværksindustrien, service- og transportsektoren og inden for undervisningsområdet.

⁽¹⁾ Bilag: "Landsbyerne Øster Bregninge og Vester Bregninge på Ærø"

⁽²⁾ Bilag: Befolkningstal for Bregninge Sogn fra 2009

⁽³⁾ Bilag: Udskrift af regneark – fysisk optælling

Turisme

Bregninge besøges ligesom resten af Ærø af mange turister, som genererer en stor omsætning i landsbyen. Der findes ca. 10 senge på Den Grønne Gren og Bed & Breakfast. I den nærliggende naturpark findes der primitiv teltplads. Desuden udlejes flere af landsbyens fritidshuse til turister primært i sommerperioden.

I sommerperioden blomstrer landsbyen med tilbud som åben vejkirke i landsbyens smukke middelalderkirke og små vejboder skyder op langs vejene, hvor der sælges bær og hjemmelavede produkter. Bregninge tiltrækker i kraft af sin beliggenhed nær marguritruen og øhavsstien mange cykel-og vandrerturister. I foråret forventes åbning af sti til Synneshøj; Ærøs højeste punkt, samt genåbning af enkelte af de gamle kirkestier.

Gammelt og nutidigt foto af gård i Øster Bregninge

UDSYN

Bregninge er beliggende i en af landets mindste kommuner, ø-kommunen Ærø, med ca. 6700 borgere. Vi kender til og interesserer os for, hvad der sker på resten af øen og benytter os gerne af de tilbud, der findes andre steder end i Bregninge.

Borgerne i Bregninge færdes på hele Ærø for at arbejde, gøre indkøb, osv. Der er ligeledes et stort antal af foreninger på øen, hvor borgere fra Bregninge, såvel som fra andre dele af Ærø er repræsenteret. Disse forhold betyder, at der er et stort kendskab til, hvad der foregår i øens øvrige byer og landsbyer. Der er uformelle erfaringsudvekslinger mellem landsbyerne, når borgerne mødes til fester, på færgerne osv. De ærøske medier, Ærø Ugeavis, Fyns Amts Avis og Ærøportalen informerer om aktiviteter og begivenheder på resten af øen.

Vi har, i modsætning til størstedelen af landets øvrige kommuner, meget kort vej til beslutningstagerne i kommunen, så et formaliseret samarbejde mellem Bregninge og kommunen har der endnu ikke været tale om. Med stiftelsen af Bregninge Lokalråd i 2009 og forhåbentlig flere lokalråd i de øvrige landsbyer, er der muligheder for et øget samarbejde mellem kommunen og landsbyerne.

I Bregninge viser vi udsyn ved at forholde os til udviklingen og nytænke. Da Bregninge Brugs lukkede som følge af svigtende indtjening, ombyggede en gruppe lokale brugsen og indrettede den til café/pensionat og butik med økologiske varer (Den Grønne Gren). I stedet for at kæmpe den umulige kamp for brugsens overlevelse, valgte man at prøve noget helt andet, hvilket blev en gevinst for Bregninge, men også for de daværende købmænd i nabolandsbyerne Tranderup og Skovby, der overtog en del af omsætningen fra Bregninge Brugs.

I Bregninge og omegn findes ligeledes en række butikker der sælger specialprodukter. Vi prøver at gøre Bregninge attraktiv ved at tilbyde anderledes produkter og oplevelser med høj kvalitet og indhold.

I Bregninge bestræber vi os på at lave arrangementer, der ikke i forvejen findes på Ærø, her kan blandt andet nævnes:

- Græskarkonkurrence og livretsaffener på Den Grønne Gren,
- Jule/fastelavnsridning ved Ærø Sports- og Naturrideklub,
- Åben vejkirke i skolernes sommerferie.
- Guidede vandreture i Bregninge og omegn.
- Juletræsfest for børn i Bregninge Sognegaard.

Ærø Turist- og Erhvervsforening udgiver en kalender, hvor aktiviteter på øen koordineres. Aktiviteterne i Bregninge er med i denne kalender.

Bregninge har idrætsfællesskab med nabolandsbyen Tranderup med foreningen BTU - Bregninge Tranderup Ungdomsforening, hvor der afholdes en årlig sommerfest og tilbydes aktiviteter som f.eks. gymnastik, skydning og judo.

I Bregninge har vi en stor viden om aktiviteterne i vores nabolandsbyer. Især Skovby og Leby, der sammen med Bregninge danner Bregninge sogn, er kendskabet og sammenholdet stort. Der afholdes Vårfest hvert andet år for indbyggerne i Bregninge sogn, som styrker fællesskabet landsbyerne imellem.

De mange politisk aktive i Bregningeområdet vidner om et stort engagement for udviklingen af hele Ærø. I forbindelse med kommunalvalg afholdes lokalt vælgermøde og der er pt. indvalgt medlemmer fra Bregninge Sogn i Ærø kommunalbestyrelse.

Billeder fra Vårfest i Bregninge Sognegaard. Med lokale syngepiger og lokalt orkester

NETVÆRK OG SAMMENHOLD

Uformelle netværk

Der er folk der...

- Går sammen i teater
- Bader sammen
- Spiser sammen
- Deler avis
- Er værter ved Åben Vejkirke
- Får klippet får sammen
- Tager i svømmehal i Fåborg hver fredag

I de uformelle netværk er deltagerantallet ikke så stort (anslået 3-6 deltagere i hvert netværk), da de er etableret lidt tilfældigt og som regel ikke er annonceret eller direkte offentlige.

Formelle netværk

- Strikkeklub
- Græskarkonkurrence
- Maskefremstilling
- Åben rosenhave
- Søndagsskole
- Guidede ture rundt i Bregninge
- Guidede ture i Naturparken
- Tilflytternetværk
- Vårfest hvert andet år i Sognegaarden (med lokalt orkester)
- Arbejdsgrupper, med 1 lokalrådsmedlem som tovholder i hver gruppe (hjemmeside/PR, kirkestier, historisk udstilling, aktivitetshus, legeplads, traditioner, ressourceceliste, trafik)

De formelle netværk har et større deltagerantal, f.eks. trækker Vårfesten ca. 120 mennesker. Disse netværk er som regel offentliggjort i form af annoncering i lokalpressen eller ved opslag.

Hensigten er, at både de uformelle og formelle netværk skal synliggøres på Bregninges hjemmeside. Desuden er planen at lave en aktivitetskalender for Bregninge, hvor alle arrangementer fremgår, og hvor de enkelte netværk beskrives. Alle netværk skal have tilknyttet en kontaktperson.

I øjeblikket arbejder en gruppe i byen med at udarbejde en ressourceceliste, hvor man kan tilbyde sin hjælp og samtidig søge hjælp til ting, som man har problemer med. Det kunne være lektiehjælp, børnepasning, kørelejlighed til indkøb, udarbejdelse af festsange etc. Gruppen har lavet en foreløbig liste, som man har til hensigt at gå fra dør til dør med, for at afdække folks behov.

FORENINGSLIV

Der findes en håndfuld lokale foreninger i Bregninge.

- Bregninge Lokalforsamling, nystiftet forening til varetagelse af Bregninges interesser.
- Bregninge Sognegaard, forening til varetagelse af byens gamle sognegaard.
- BTU, Bregninge Tranderup Ungdomsforening, idræt, skydning mm.
- Bregninge Vandværk.
- Bregninge/Søby Menighedsråd.

Derudover findes en række foreninger, der er stærkt forankret i lokalområdet og hvor ledende medlemmer er bosat, her kan blandt andet nævnes:

- Ærø Familielandbrug
- SF Ærø
- Radikale Venstre Ærø

Bregningegruppen er en gruppe af lokale erhvervsdrivende, der yder et stort stykke arbejde for at tilbyde aktiviteter og tiltrække mennesker til Bregninge. Gruppen udgiver blandt andet en folder om Bregninge.(4)

På Ærø har vi, på trods af vores kun 6700 borgere, et meget bredt vifte af foreninger. Borgerne i Bregninge har ligesom på det øvrige Ærø, tradition for at være aktive i foreningsarbejde over hele øen.

Foreningerne i Bregninge, er ligesom øens øvrige foreninger, opbygget meget traditionelt, med generalforsamlinger og valg af formand. Der er et godt samarbejde foreningerne imellem, det er ofte tilfældet, at bestyrelsesmedlemmer er repræsenteret i flere forskellige bestyrelser. Arbejdet i bestyrelserne handler mest om udvikling af foreningernes tilbud, samt styring af foreningernes økonomi. Foreningerne kommunikerer med medlemmerne igennem de Ærøske medier, Fyns Amts Avis og i særdeleshed Ærø Ugeavis, der i januar og februar er spækket med annoncer for generalforsamlinger. De aktiviteter foreningerne arrangerer annonceres ligeledes i Ærø ugeavis, nogle foreninger råder også over en hjemmeside.

Foreningerne bidrager til integration af nye borgere, det er meget givende at deltage i bestyrelsesarbejde og giver en større kendskab til livet i landsbyen. Efter bestyrelsesmøderne udveksles nyheder fra området og bestyrelsesarbejdet får social karakter. Nye bestyrelsesmedlemmer findes som regel ved personlig henvendelse til landsbyens borgere.

Landsbyens bestyrelser er sammensat af medlemmer af landsbyens gamle familier og nye borgere, hvilket sikrer respekt for traditionerne og samtidig udvikling. Der findes i området mange ildsjæle, der ønsker at udvikle Bregninge/Ærø i gennem arbejde i div. bestyrelser, til stor gavn kulturen og sammenholdet.

ORGANISATION

Bregninge Lokalråd består af 7 medlemmer, 2 suppleanter, revisor og revisorsuppleant. Lokalrådet blev etableret på stiftende generalforsamling den 11. juni 2009. (5)
Der deltog ca. 25 personer i den stiftende generalforsamling.

Lokalrådet har en god fordeling i forhold til køn og alder. Bestyrelsens medlemmer tæller tilflyttere, "indfødte Ærøboere", fastboende og folk med feriehus. Desuden har medlemmerne uddannelses – og erhvervsmæssigt forskellige baggrunde. Denne sammensætning giver mange spændende dialoger og ideer. Der afholdes bestyrelsesmøde ca. 1 gang om måneden.

En arbejdsgruppe under lokalrådet samarbejder med bestyrelsen i Bregninge Sognegaard om at benytte Sognegaarden som aktivitetshus. Sognegaarden bruges hovedsageligt til udlejning til private fester, det er folk fra hele øen, som lejer sig ind. Desuden bruges Sognegaarden til gymnastik hver tirsdag, samt til generalforsamlinger i lokalråd, Bregninge Vandværk etc.

Sognegaarden står ofte ubenyttet i hverdage, og arbejdsgruppen ønsker at starte en række aktiviteter, såsom sangaften, læseaften, dans osv. Sognegaardens bestyrelse har givet tilsagn herom.

Køkkenet i Bregninge Sognegaard trænger til udvidelse/renovering, og der er etableret en gruppe bestående af aktivitetshus-gruppen, de lokale koge-koner, samt en person fra Sognegaardens bestyrelse. Disse personer skal i samarbejde definere, hvilke behov køkkenet skal opfylde. Senere vil man inddrage fødevaremyndighederne, for at lave et godkendt produktionskøkken. Håndværkere skal endvidere med i gruppen for at lave et overslag, inden man søger midler til projektet.

Lokalrådets andre arbejdsgrupper har et tæt samarbejde med kommunen og Turist- og Erhvervsforeningen, i forhold til projekter omkring turisme, tilflytternetværk og trafikforhold.

Lokalrådet har i oktober 2009 afholdt et idéudviklingsseminar, hvor man inviterede alle byens borgere til at komme og få indflydelse på, hvad der kunne gøres, for at gøre Bregninge til en endnu bedre by at bo i. Der mødte ca. 50 personer op, og der blev etableret 8 arbejdsgrupper (se under Netværk) med 1 lokalrådsmedlem i hver gruppe. Til Lokalrådets generalforsamling i februar 2010, kom hver gruppe med en status på deres arbejde. Grupperne arbejder videre herfra.

I forhold til udbredelse til alle byens borgere, blev der til generalforsamlingen oprettet en mailliste. Lokalrådet er ansvarlige for at udbrede relevante informationer til alle på denne mailliste. Når hjemmesiden ligger klar i løbet af en måneds tid, vil den blive et vigtigt omdrejningspunkt for deling af viden for byens borgere.

For at skabe et visuelt kendetegn for byen, har Lokalrådet fået udarbejdet et logo. Logoet er en grøn blomst i bevægelse, som skal symbolisere udvikling og dynamik.

BILAG

- 1 "Landsbyerne Øster Bregninge og Vester Bregninge på Ærø"
Vidensbasen – hæfte 1
Ærø Natur- og Energiskole 2009
- 2 Befolkningstal for Bregninge Sogn
Udskrift fra Danmarks Statistik – tal fra 2009
- 3 Excel-ark fra fysisk optælling på demografien i Bregninge
- 4 Foldere fra erhvervsdrivende i Bregninge
- 5 Vedtægter for Bregninge Lokalråd